

Regioonide Komitee arvamus „Arukas reguleerimine”

(2012/C 9/04)

REGIOONIDE KOMITEE

- on arvamusel, et arukas reguleerimine peaks tähendama vähem bürokraatiat ja halduskoormust mitte ainult kodanikele ja sidusrühmadele, vaid ka kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele. Kuid komitee on vastu reguleerimise ainult kvantitatiivsele mõõtmisele;
- märgib, et üha enam viidatakse aruka reguleerimise kohalikule ja piirkondlikule mõõtmele ning Regioonide Komitee asjaomasele tegevusele ja pädevusele, tunnistades selle kaudu Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ELi poliitika kujundamisel ja õigusaktide rakendamisel;
- kutsub Euroopa Komisjoni ja teisi ELi institutsioone üles pöörama rohkem tähelepanu kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele õigusaktide väljatöötamisel, nende mõju hindamisel või ELi poliitika ja eesmärkide elluviimiseks vajalike lahenduste leidmisel;
- leiab, et lisaks Euroopa Liidu territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgile (Euroopa Liidu lepingu artikkel 3) nõuavad nii Lissaboni lepingu horisontaalsed klauslid sotsiaalsete (ELi toimimise lepingu artikkel 9) ja keskkonnanõuete kohta (artikkel 11) kui ka Euroopa 2020. aasta strateegia kolm põhieesmärki mõjuhindanguid, kus analüüsitakse tasakaalustatult eeskirjade tagajärgi territoriaalsest, majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonna seisukohast;
- väljendab oma valmisolekut aidata mõjuhindangute ettevõtmistes ELi institutsioone, kui on vaja andmeid kohalikelt ja piirkondlikel omavalitsustelt, tuletades samas meelde komitee piiratud ressursse ja põhiülesannet;
- leiab, et ELi institutsioonid peaksid järgima mõju hindamisel ühist käsitust ning et Regioonide Komitee peaks olema selle ühise käsituse koostamisse kaasatud;
- kiidab heaks kavatsuse vaadata läbi Regioonide Komitee ja Euroopa Komisjoni koostööleping. Seejuures tuleb arvesse võtta Lissaboni lepingust tulenevaid institutsionaalseid muutusi, vajadust rakendada mitmetasandilist valitsemist ja komitee poliitilise rolli arengut, samuti tagada koostöö parandamine ja arendamine mõju hindamisel ning luua mehhanism, mille kaudu saaks komitee anda oma panuse iga-aastaselt aruandesse parema õigusloome kohta.

Raportöör	Graham TOPE (UK/ALDE), Londoni Suttoni linnaosavalitsuse liige
Viitedokumendid	Komisjoni teatis „Arukas reguleerimine Euroopa Liidus” KOM(2010) 543 lõplik Komisjoni aruanne subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kohta (17. aruanne „Parem õigusloome”, mis hõlmab aastat 2009) KOM(2010) 547 lõplik

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

A. Arukas reguleerimine

1. väljendab heameelt aruka reguleerimise käsituse üle, millega kinnitatakse ja laiendatakse ELi sellise poliitikatsükli ideed, kus õigusakte pidevalt läbi vaadatakse ning uutele väljakutsetele ja tingimustele kohandatakse, tehes seda põhjaliku hindamise ja rakendamisel saadud konkreetsete kogemuste alusel;

2. on arvamusel, et arukas reguleerimine peaks tähendama vähem bürokraatiat ja halduskoormust mitte ainult kodanikele ja sidusrühmadele, vaid ka kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele. Kuid komitee on vastu reguleerimise ainult kvantitatiivsele mõõtmisele, kuna poliitilisi prioriteete ei saa allutada õigusloome üldise hulgaga seotud asjaoludele. Seega kutsub ta üles arvestama mõjuhinnangutes ka ELi õigusaktide puudumise hinda;

3. väljendab kahetsust, et aruka reguleerimise vahendid ei näi olevat kohaldatavad delegeeritud ja rakendusaktidele (komiteemenetlus). Kõnealuste menetluste üle ei ole piisavalt järelevalvet ja nad ei ole piisavalt läbipaistvad;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

4. märgib, et üha enam viidatakse aruka reguleerimise kohalikele ja piirkondlikele mõõtmele ning Regioonide Komitee asjaomasele tegevusele ja pädevusele, tunnistades selle kaudu Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli ELi poliitika kujundamisel ja õigusaktide rakendamisel;

Konsultatsioon

5. märgib, et enamikus komitee arvamustes on väljendatud muret selle üle, mil määral konsulteeritakse kohalike ja piirkondlike omavalitsustega või mil määral neid kaasatakse ELi algatuste koostamisse. Arvamustes kutsutakse sageli üles suurendama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasatust uute poliitikasuundade ja õigusaktide väljatöötamisse, nende potentsiaalse mõju hindamisse ja nende rakendamisse;

6. kutsub Euroopa Komisjoni ja teisi ELi institutsioone üles pöörama rohkem tähelepanu kohalikele ja piirkondlikele

omavalitsustele õigusaktide väljatöötamisel, nende mõju hindamisel või ELi poliitika ja eesmärkide elluviimiseks vajalike lahenduste leidmisel;

7. toetab seetõttu kavatsust vaadata läbi praegused konsulteerimismenetlused ning pikendada vastamise aega;

8. leiab, et konsultatsioonitulemused tuleks avaldada ja neid tuleks analüüsida, näiteks selles osas, kuidas kasutati saadud vastuseid ettepaneku koostamisel või muutmisel, milliseid panuseid ei kasutatud jne;

9. väljendab taas muret selle üle, et avatud konsultatsioonid soosivad hästi organiseeritud ja hästi rahastatud vastajaid või vähemuste erihuve. Seetõttu väärtustab komitee jätkuvalt kõrgelt nii kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindusliitude kui ka teiste vastajate vastuseid;

Haldus- ja finantskoormus

10. võtab teadmiseks halduskoormust käsitleva kõrgetasemelise töörühma („Stoiberi rühm”) tegevuse;

11. väljendab taas muret selle üle, et halduskoormust käsitlev töörühm ja Euroopa Komisjon keskenduvad peaaegu eranditult otsesele koormusele, mida ELi õigusaktid põhjustavad väikeettevõtetele. Kuigi komitee tunnistab, et see on suur majanduskasvu takistus, tuleb ta meelde, et riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste koormavad aruandluskohustused tekitavad omakorda halduskoormust kodanikele ja ettevõtetele nii riiklikul kui ka sellest allpool asuvatel tasanditel. Seega tuleks komitee arvates tegeleda ka kohalike ja piirkondlike ametiasutuste koormuse küsimusega ja koormust vähendada;

12. väljendab heameelt praeguse algatuse üle teha kindlaks head tavad selle kohta, kuidas rakendada uusi õigusakte vähem tülikal viisil ja meenutab sellega seoses aktiivset panust, mille komitee andis kohaliku ja piirkondliku tasandi parimate tavade kogumisse asjakohase aruande ja oma alalise vaatleja kaudu Stoiberi rühmas. Komitee rõhutab siiski, et EL peaks keskenduma sellele, et liigset halduskoormust üldse tekkida ei saakski;

13. võtab teadmiseks Euroopa Komisjoni 2010. aasta aruande subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse kohta (18. aruanne parema õigusloome teemal) ja avaldab tunnustust, et aruanne annab märku sellest, et Euroopa Komisjon võtab Regioonide Komitee teostatud subsidiaarsuse analüüsi arvesse;

Mõju hindamine

14. tuletab meelde, et Lissaboni lepingu kohaselt peab iga ELi seadusandliku akti eelnõu sisaldama selle potentsiaalse mõju hindamist, võttes samuti arvesse kohalikku ja piirkondlikku tasandit;

15. toonitab taas nii eelneva mõjuhinna kui ka järelhindamise olulisust poliitika kujundamises ja õigusloomes, pooldades samas järelhindamise tugevdatud rolli;

16. tunnustab, et püüdlused lihtsustada Euroopa seadusandlust ja seda paremaks muuta hõlmavad tasakaalu saavutamist mõjude eel- ja järelhindamise vahel, tagades samal ajal, et hindamise läbiviimine ei põhjusta täiendavat halduskoormust eri valitustasanditel;

17. võtab teadmiseks mõju hindamise komitee (Impact Assessment Board) 2010. aasta aruande. Regioonide Komitee arvates on mõju hindamise komiteel tähtis roll, aga sellele komiteele oleks kasulik, kui ta oleks Euroopa Komisjonist rohkem sõltumatu;

18. leiab, et nimetatud aruandes näidatakse, et mõju hindamise protsess ja mõju hindamise komitee töö aitavad püsivalt tagada, et Euroopa Komisjoni talitused jälgivad põhjalikumalt subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamist. Seda näitavad aruandes selgelt viited juhtumitele, mil mõju hindamise protsessis kogutud teave pani komisjoni peadirektoraadi meelt muutma õigusaktide vajalikkuses ja võimalikus lisaväärtuses;

19. märgib, et mõju hindamise komitee aruandes tuuakse välja kalduvus koostada ja avaldada mõjuhinnaanguid lõplike õigusaktide ettepanekute kohta, mitte varasemas etapis esitatud poliitiliste teatiste kohta. Komitee kutsus üles koostama tähtsate ja suurt mõju avaldavate poliitikaalgatuste korral mõjuhinnaangu varases etapis, eelkõige juhul kui nende ettepanekute eesmärk on teavitada otsuste langetajaid konkreetsetest võimalikest meetmetest hiljem;

20. märgib, et mõju hindamise komitee aruandes viidatakse vajadusele kaasata sotsiaalsete tagajärgede ja halduskulude hindamine iga peadirektoraadi koostatavatesse mõjuhinnaangutesse. Samas ei mainita konkreetsete territoriaalsete mõjude hindamist ega Regioonide Komitee võimalikku rolli Euroopa Komisjoni abistamisel mõju hindamise protsessis. Regioonide Komitee kutsus Euroopa Komisjoni üles selle küsimusega tegelema ning mõju hindamise komiteed seda käsitlema oma 2011. aasta aruandes;

21. peab soovitavaks, et mõjuhindamiskomiteesse saaks täiel määral kaasata ka regionaalpoliitika peadirektoraadi, sest see peadirektoraat on territoriaalsest mõõtmest kõige paremini teadlik;

22. leiab, et lisaks Euroopa Liidu territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärgile (Euroopa Liidu lepingu artikkel 3) nõuavad nii Lissaboni lepingu horisontaalsed klauslid sotsiaalsete (ELi toimimise lepingu artikkel 9) ja keskkonnanõuete kohta (artikkel 11) kui

ka Euroopa 2020. aasta strateegia kolm põhieesmärki mõjuhinnaanguid, kus analüüsitakse tasakaalustatult eeskirjade tagajärgi territoriaalsest, majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonna seisukohast;

23. leiab, et kvaliteetsed mõjuhinnaangud ja õigusaktide kohaldamise jälgimine nõuavad palju aega ja inimressursi, et tagada nii eksperditeadmised kui ka terviklik nägemus;

24. väljendab kahtlust suundumuse suhtes teha mõjuhinnaangute koostamine ülesandeks sõltumatutele organitele, s.t osta see teenus sisse lepinguliselt konsultatsioonibüroolt või ajutiselt komisjonilt. Võib kahelda, kas selline teenuse sisseostmine aitab tõesti läbipaistvust või sõltumatust suurendada. Nii eiratakse ka komisjoni ülesannet, mis seisneb ELi üldise huvi esindamises. Samuti on oht seada eelisolukorda selliste hinnaangute läbiviimiseks piisavalt vahendeid omavad organid, kahjustades sellega kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, valitsusväliseid organisatsioone ja kodanikuühiskonda või töötajate esindajaid, kelle vahendid on palju piiratumad;

25. väljendab oma valmisolekut aidata neis ettevõtmistes ELi institutsioone, kui on vaja andmeid kohalikelt ja piirkondlikel omavalitsustelt, tuletades samas meelde komitee piiratud ressursse ja põhiülesannet;

Institutsioonidevahelised kokkulepped

26. meenutab, et ELi uute õigusaktide mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele võib oleneda sama palju Euroopa Parlamendi ja nõukogu muudatustest kui Euroopa Komisjoni esialgselt ettepanekust. Komitee kutsus kahte viimati nimetatud institutsiooni üles pöörama kogu seadusandliku protsessi vältel suuremat tähelepanu oma otsuste territoriaalsele mõjule ning pakub selles küsimuses oma eksperditeadmisi. Komitee arvates tuleks uurida konkreetseid võimalusi Regioonide Komitee selliseks koostööks Euroopa Parlamendi ja nõukoguga mõjuhindamiste, subsidiaarsuse põhimõtte järgimise ja ELi õigusaktide rakendamise järelevalve valdkonnas (eel- ja järelkontroll);

27. kutsus komitee oma raportööri üles arvestama enda esitatud ettepanekute mõju finants- ja halduskoormusele, samuti keskkonnale, sotsiaalsele struktuurile, väikestele ja keskmisele suurusega ettevõtetele ja kodanikuühiskonnale;

28. leiab, et ELi institutsioonid peaksid järgima mõju hindamisel ühist käsitust ning et Regioonide Komitee peaks olema selle ühise käsituse koostamisse kaasatud;

29. tunnustab Euroopa Komisjoni selle eest, et ta Lissaboni lepinguga loodud varajase hoiatamise süsteemi raames osutab piisavat tähelepanu liikmesriikide parlamentide põhjendatud arvamustele, ehkki nn kollase kaardi jaoks vajalik künnis ei ole veel saavutatud. Võttes arvesse Regioonide Komitee rolli ja vastutust subsidiaarsuse järelevalve teostamisel, nõuab komitee, et Euroopa Komisjoni edastaks talle liikmesriikide parlamentide põhjendatud arvamused, nende tõlked ning komisjoni enda antud vastuse;

30. kiidab heaks kavatsuse vaadata läbi Regioonide Komitee ja Euroopa Komisjoni koostööleping. Seejuures tuleb arvesse võtta Lissaboni lepingust tulenevaid institutsionaalseid muutusi, vajadust rakendada mitmetasandilist valitsemist ja komitee poliitilise rolli arengut, samuti tagada koostöö parandamine ja arendamine mõju hindamisel ning luua mehhanism, mille kaudu saaks komitee anda oma panuse iga-aastasse aruandesse parema õigusloome kohta;

Valitsemisasjade kõrgetasemeline töörühm

31. leiab, et asjaomane töörühm on väärtuslik foorum liikmesriikide ja ELi institutsioonide, sh Regioonide Komitee ametnike jaoks, et arutada Euroopa valitsemise praktilisi küsimusi ja tutvustada üksteisele häid tavasid;

32. väljendab seetõttu kahetsust, et ei Ungari ega Poola eesistumise ajal 2011. aastal ei korraldata selle töörühma täiskoosseisuga koosolekut, ning kutsub üles seda tegema 2012. aastal;

B. Subsidiaarsus

33. tuletab meelde, et Lissaboni lepingus viidatakse selgesõnaliselt kohalikule ja piirkondlikule omavalitsusele ning subsidiaarsuse põhimõtte kohalikule ja piirkondlikule mõõtmele, mis tähendab, et EL peab jagatud pädevuse alusel uute õigusaktide ettepanekute tegemisel ja nende vastuvõtmisel austama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevust. Samuti tuletab komitee meelde, et Lissaboni lepinguga antakse Regioonide Komiteele subsidiaarsuse alal keskne roll, mis ei piirdu ainult kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevuse austamise kaitsmisega, vaid edendab ka subsidiaarsuse põhimõtte järgimist kõigil valitsustasanditel;

34. rõhutab taas komitee valmisolekut jätkata koostööd Euroopa Komisjoni, et integreerida mitmetasandilise

valitsemise põhimõtte Euroopa peamistesse strateegiatesse ja ühistesse poliitikavaldkondadesse eelkõige Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamisel;

35. juhib tähelepanu Regioonide Komitee subsidiaarsuse 2010. aasta aruandele, mille komitee juhatus võttis vastu 4. märtsil 2011 koos otsusega subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku tööprogrammi lisatavate teemade kohta. Aruandes märgitakse komitee peamiste prioriteetidena ära subsidiaarsuse järelevalve tugevnemine ja panus subsidiaarsuse kultuuri integreerimisel ELi otsustamisprotsessi;

36. peab positiivseks asjaolu, et üheski arvamuses ei leitud subsidiaarsuse põhimõtte otsest rikkumist. See näitab, millise tõsidusega austab Euroopa Komisjon subsidiaarsuse põhimõtet, ning tõstab esile Regioonide Komitee järelevalverolli väärtust;

37. väljendab heameelt selle üle, et üha rohkem konsulteeritakse subsidiaarsuse järelevalve võrgustikuga, mis on võimeline edastama üksikasjalikke praktilisi kommentaare väga erinevatelt kohalikelt ja piirkondlikelt omavalitsustelt. Komitee palub subsidiaarsuse järelevalve võrgustiku partneritel võrgustiku tegevuses ja konsultatsioonides rohkem osaleda, et suurendada võrgustikuga konsulteerimise tulemuste representatiivsust;

38. nõustub vajadusega ELi õigusaktide õigeaegse, täpse ja tõhusa ülevõtmise ja nõuetekohase kohaldamise järele liikmesriikide kõigil valitsustasanditel ning on teadlik, et rikkumismenetlused võivad mõnikord vajalikud olla, et karistada täitmatajätmist või toimida hoiatava vahendina. Siiski väljendab komitee muret, et Euroopa Komisjon püüab üha rohkem sätestada, millal ja kuidas peaksid liikmesriikide valitsused tagama, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täidavad õigusakte. Subsidiaarsuse põhimõtte seisukohast peaks täitmise tagamine olema liikmesriikide valitsuste – ja vajadusel piirkondlike omavalitsuste – endi vastutuses, seni kuni on tagatud ELi õigusaktide üldeesmärkide saavutamine.

Brüssel, 11. oktoober 2011

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO